

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marția și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-francate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petiț 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Orașul ca factor cultural

Cultura nu e o îngrămădire de cunoștințe, ci e totalitatea de valori sufletești cu caracter general, pe care le stăpânește sau la care aspiră o grupare de oameni. Cultura este un element fundamental și indispensabil tuturor elementelor sociale.

Satul prezintă uniformitate sufletească; țărănul trăiește legile naturii, iar caracteristica culturii sale stă în creștinească evlavie, statornicie, — calități ce explică trăsnicia culturii sătești și fac din sat păstrătorul valorilor spirituale.

Orașul, ne mai fiind sub înfrumusețirea directă a naturii, nu mai înfățișează nici caracterul de veșnicie al instituțiilor sociale. Orașul trăiește izolat, într'un mediu artificial; e liber, dar liber de orice legătură sufletească. Evoluția istorică a orașului ne arată că și el păstrează oarecare valori sufletești tradiționale, dar pregătește mai ales drumurile noi. Marile centre culturale exercită asupra tineretului o puternică influență educativă tocmai prin caracterul lor tradițional care nu împiedică niciodată aruncarea în public a unor proaspete valori culturale.

Orașele noastre, neposedând instituții culturale cu vechime, nici despre tradiția lor culturală nu poate fi vorba.

Crearea instituțiilor de cultură și a societăților de propagandă trebuie să fie pentru toate elementele culte ale țării, imperativul cultural al neamului nostru.

CORIOLAN BĂRBAT.

Rolul social al cultului ortodox

I

Sufletul omenesc nu-l putem cunoaște pe cale nemijlocită, nu-l putem vedea, pipăi, sau auzi. Dacă voim să aflăm și alții, ce se petrece în sufletul nostru, procesele interne psihice trebuie să le îmbrăcăm în o formă externă, care este gestul, mimica, sau cuvântul. Sufletul omenesc se exteriorizează în o mulțime de creațiuni: în domeniul religiei, artei, literaturii, sculpturii, picturii etc. Unde aflăm o bogăție mare de asemenea creațiuni, ajungem la concluzia că acolo există un suflet bogat, roditor, iar unde lipsesc acestea acolo e vorba de sărăcie sufletească. Formele externe deci nu sânt nici când forme seci, ci ele sânt viață concretizată. Formele rămân goale, seci, neînțelese și prin urmare plictisitoare atunci, când nu sântem în stare să turnăm în acelea viața pentru care au fost create: de ex. dacă asistăm la teatru într'o țară străină, între oameni străini, al căror suflet, al căror grai nu este cunoscut. Poate fi reprezentată pe scenă o capodoperă de cei mai renumiți artiști. Lumea din jurul nostru va râde, va plânge, iar noi vom șede nedumeriți fiindcă nu înțelegem nimic, sufletul nostru rămâne pasiv, el nu poate reconstrui viața care trebuie să umple aceste forme.

Cu cât este mai intensă, mai bogată viața sufletească cu atât va fi mai frumoasă, mai bogat împodobită haina, forma externă în care se îmbracă această viață. *In tot timpul și la toate popoarele cel mai bogat izvor al vieții sufletești a fost și va fi totdeauna credința religioasă.* Aceasta ni-o dovedesc capodoperile de valoare neperitoare pe cari le-a produs cândva geniul omenesc inspirat din credința religioasă. Dacă am trece cu vederea sfânta Scriptură, în istoria artelor s'ar produce goluri prăpăstioase, iar această istorie s'ar prefăce în o grămadă de fărâmituri fără nici o legătură. Să ne gândim numai câte poezii s'au născut din această carte sfântă, câte tablouri s'au pictat, cât s'a sculptat și câtă muzică s'a compus. Pretutindenea unde arta a obținut succese înălțătoare, ea poartă timbrul religios, — pretutindenea unde sentimentul religios pătrunde inimile și sufletele, acesta le trezește din amorțire, le zguduște din temelii, le umple de fericire, de viață nouă care-și caută forme potrivite în poezie, în cântare, în propoveduire, în cuvântare însuflețită.

Omul credincios stă în legătură cu lumea supranaturală, cu viața de sus, care se coboară în sufletul lui, pătrunde în viața lui ca și când s'ar deschide izvoarele adâncului cari prefac râul blând al vieții de până atunci într'o mare cotropitoare.

Dumnezeu cel adevărat, izvorul vieții neperitoare, se coboară în sufletul omului credincios, trupul lui devine lăcaș al Duhului sfânt. În urma acestei convingeri puterea de viață în omul credincios crește și-l ridică deasupra lumii pământești, care dispare, își pierde importanța pentru el. În sufletul lui se dezvoaltă în mod covârșitor o realitate superioară, care zdrobește marginile concepției înguste despre viața personală și o îndreaptă spre nemărginire spre veșnicie. Sunt sentimente de atârănare cari, având izvorul lor neseecat în Dumnezeu, primesc o intenzitate fără de seamă.

Este deci lucru firesc, ca bogăția, belșugul acesta de viață nouă de fericire, de entuziasm să-și găsească expresia sa în o bogăție mare de forme. *Această esterio-rizare, această manifestare sau concretizare a vieții celei noi, adică a credinței religioase, este cultul divin cu bogățiile și frumoasele lui forme.*

Am spus mai înainte că, cu cât este mai bogată viața internă, cu atât au să fie mai bogate formele cari cuprind această viață. Și nu orice muritor are darul să-și poată cuprinde în forme corespunzătoare sentimentele sale. De câteori ne luptăm cu mari greutăți, ca să aflăm cuvinte potrivite ca să putem exprima ce se petrece în sufletul nostru. Omenirea însă a avut oameni mari, binecuvântați cu o bogată

FOIȘOARA

Dr. Ioan Lupaș: Istoria Românilor

— Dare de seamă —

«Dispozițiile noiei programe analitice — scrie părintele Lupaș — simplificând învățământul istoric în cursul secundar inferior, m'am simțit îndemnat a reface manualul meu de Istoria Românilor, publicându-l acum în două ediții. Una amplificată potrivit cu cerințele programei pentru ultima clasă a liceului, cealaltă, redusă considerabil, ca să corespundă ultimei clase a gimnaziului.»

Ediția pentru clasa 7-a nu numai că a fost amplificată ca număr de

fapte, dar a fost modificată și ca manieră de tratare. Autorul a folosit o metodă ușor sociologică. A dat o deosebită atențiune alegerii criteriului după care Istoria Românilor trebuie împărțită în epoci, folosind concluziunile la care ajunsese, într'o lucrare a dsale anterioară de sinteză a Istoriei românești.

Pe de altă parte, autorul consacra un lung capitol chestiunii de «Kulturgeschichte» a factorilor istoriei, a factorilor determinanți ai vieții unui popor.

Părintele Lupaș distinge șapte asemenea aspecte în dezvoltarea neamului nostru: factorul geografic, etnografic, religios, rațional, tradițional, juridic și moral. În această parte a manualului său autorul devine, după cum vedem, aproape sociolog.

Epocile în care trebuie împărțită Istoria noastră sânt următoarele: I. Epoca formațiunii poporului român și a organizațiilor lui primitive. Este descrierea felului cum nenumărate seminții diverse s'au amalgamat și au dat tipul etnic și social relativ unitar pe care l-au găsit descălicătoarele.

A II-a epocă este aceea a organizațiilor politice culturale, sociale și economice a voevodatelor și principatelor române. Perioada întemeierii celor două principate dunărene, politica de basculă a primilor voievozi, domniile lui Mircea și Ștefan. Aceste împrejurări duc la o relativă independență politică. Viața internă se organizează și ea în instituții simple dar trainice. Vine însă căderea sub Turci, căreia îi urmează o decădere cumplită în toate domeniile.

A III-a perioadă, părintele Lupaș o numește aceea a «tendențelor de unitate națională, politică, religioasă și culturală». E epoca în care căderea noastră sub Turci devine din ce în ce mai apăsătoare. S'ar părea atunci curios că tocmai într'o asemenea perioadă să apară tendința de unitate națională. Dar lucrul se lămurește, dacă ne gândim la caracterul foarte particular al supușeniei noastre față de Turci. Era o vasalitate pur pecuniară, o dependență fiscală. Tributul și anexele lui deveneau din ce în ce mai apăsătoare. Dar viața politică și sufletească internă era neatârnată de voința sultanului. Domnul devine un personaj odios: un simplu incasator general de impozite; dar tocmai de aceea, pentru a putea stoarce cât de

viață internă, dar și cu darul de a o cuprinde aceasta în forme adecvate. Acestia sunt geniile creatoare, fie în domeniul religios, sau literar, dramatic etc. Creațiunile lor sunt acele forme minunate, cu ajutorul cărora se comunică viața dela om la om. Biserica noastră are o serie de bărbați, cari au avut darul sf. să cuprindă în forme neperitoare viața cea nouă pe care a adus-o pe pământ Mântuitorul. *El au creat formele minunate ale cultului divin al sfintei noastre Biserici, care are rolul înalt să toarne în noi, să ne umple de viața cea nouă a Domnului nostru Isus Hristos.*

Viață nouă! Ce dar ademenitor îndeosebi în zilele noastre când setea după viață e mai pronunțată decât oricând.

Cultul divin al bisericii noastre are înaltul rol social să ne facă accesibilă viața cea nouă, după care tot sufletul omenesc însetează. El are misiunea sfântă să canalizeze în inimile noastre seva nouă de viață, care ne va înviora, ne va întări în lupta împotriva răului și ne va ajuta să întronăm binele și fericirea pe care o dorește așa de mult omul de azi cu puterile izvorâte în lupta desperată pentru existență. Cultul divin este cel mai potrivit mijloc, de care se poate folosi sfânta noastră biserică în îndeplinirea misiunii sale divine, care este continuarea și desăvârșirea operei Mântuitorului, *să întemeieze o nouă societate*, în care să domineze armonie, pace și bunăînvoire. Dar acum ne vom întreba, este în stare cultul divin al bisericii noastre să-și îndeplinească acest rol social pe cât de frumos, pe atât de greu? Răspunsul poate fi numai afirmativ.

În actele și ceremoniile cultului se reprezintă în mod văzut

tot conținutul religiei atât supranatural, cât și cel firesc sau natural, așa cum l-au exprimat cei mai mari genii ai bisericii noastre, Sfinții Părinți. Ei au creat florile neveștejite ale literaturii noastre bisericești, acele flori, care sunt chemate să ne învioreze sufletele obosite în lupta vieții de toate zilele. Aceste flori literare sunt frumoasele cântări bisericești care se execută în fiecare Duminecă și sărbătoare în cadrele celei mai puternice drame, care se petrece înaintea ochilor nostri și care este viața Mântuitorului.

Prin căderea omului în păcat, legătura între el și Creator s'a întunecat dar nu s'a șters cu desăvârșire. A trebuit să fie omul răscumpărat din păcat prin moartea pe cruce a Domnului nostru Isus Hristos și să se restabilească earăș legătura dintre Creator și om. Bucurie mare simte omul, care e convins, că a aflat legătura cu izvorul vieții. Expresiunea acestei bucurii, se face prin cultul dumnezeesc public, cu partea lui fundamentală, sfânta Euharistie.

Această bucurie sfântă o sărbătorește, o cântă, o preamărește creștinul ortodox.

Știm cu toții că elanul sărbătorii are o extraordinară putere de a făuri legături sufletești nedistruse, de a face să dispară animozitățile, de-a crea armonie. Chiar și sărbătorirea unor evenimente numai de valoare peritoare, este în stare să creeze — firește tot numai în mod trecător — o atmosferă de armonie. Atunci cu drept cuvânt ne putem întreba: care trebuie să fie efectul sărbătorii sărbătorilor, în care credincioșii prăznesc un eveniment de valoare neperitoare și generală: «sărbătorească a morții omorâre, a iadului sfărâmare, în-

cepătura altei vieți, a celei veșnice».

Fără îndoială, că la o sărbătoare așa de mare în pieptul fiecărui creștin adevărat va izbucni un elan de bucurie, un entuziasm, un foc sfânt la căldura căruia trebuie să se topească orice ură, orice mânie. Orcare bun creștin cu ocazia unei asemenea bucurii trebuie să ierte greșala deaproapelui său, să-l îmbrătoșeze și să-i zică frate. Cât de puternic se simt legați sufletește unii de alții acei oameni cari ajung în situația fericită de a avea împreună o asemenea bucurie!

Sub cele mai deosebite înfățișeri, cu o emoțiune totdeauna nouă, imnele cultului amintesc această bucurie, care este cel mai puternic mijloc de a împreuna viața, de a forma comunitate.

Iată cum descriu catavasiile Invierii această bucurie: «E ziua Invierii, să strălucim de bucurie și să ne dăm unul altuia sfânta îmbrătoșare și să zicem fraților chiar celorce ne urăsc pe noi. Să ne iertăm toate de dragul Invierii și așa să strigăm: Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcând»...

«Ziua învierii, să ne luminăm, o popoare, paștile Domnului paștile, că din moarte la viață și de pe pământ la cer Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi cei ce-i cântăm cântare de biruință».

O fericire care nu cunoaște margini, cuprinde sufletul creștinului convins de adevăritatea învierii și această fericire vrea el să o împartă cu toată lumea, cum rezultă din următorul imn al Invierii: «Cerule după cuviință să se veselească și pământul să se bucure și tot universul, lumea cea văzută și cea nevăzută, să sărbătorească: Hristos a înviat, bucurie veșnică».

O asemenea bucurie poate izvoră numai din credință tare, neșovăielnică, din credință ale cărei rădăcini se adapă la izvorul nesecat al vieții veșnice, la Hristos. Iată aici cel mai puternic principiu care a format societatea cea mai desăvârșită care a existat cândva pe pământ. Aceasta este credința în Hristos, care cu moartea Sa a biruit moartea și a dăruit lumii viața de veci după care a însătoșat. Cât de aproape trebuie să se simtă sufletește aceia, cari își hrănesc sufletul lor cu aceeași credință, cari au aceeași năzuință, același scop pe pământ și cari așteaptă împreună aceeași viață fericită și neperitoare. Aceasta siguranță a credinței, această sărbătorească posedare tainică a biruinței împlinite a vieții veșnice, legată de așteptarea plină de bucurie a arătării Împărăției, își întipărește sigilul său pe întregul cult al bisericii noastre. Aceste sunt trăsăturile caracteristice ale creștinismului primar. Toate formele cultului divin mai ales în comunitatea primilor creștini respiră aceasta credință, pe care se bazează cea mai ideală societate. Ea răsună în cea dintâi predică a apostolilor în următoarele cuvinte ale sfântului apostol Petru, care zice: «Dacă Hristos n'a înviat, zădărnica este predica noastră, deșartă este și credința noastră. Dacă Hristos a înviat, cel dintâi născut dintre morți».

Și care societate din istorie se mai poate lauda cu membri ca aceia de cari a avut comunitatea primilor creștini?

«Manifestațiunea vieții veșnice dă naștere unui torent de bucurie care îmbată pe ucenici și le dă tărie să rabde, să sufere și să moară cu bucurie. Numai așa trebuie înțeleasă psihologia

mult, turcul li lasă puteri, discreționare, și-l dispensează de orice control. Așa încât un domn mai cu conștiință și iubire de neam avea prilej ușor de a «da lovitură» în politica internă. În ciuda unei incontestabile mizerii materiale, niciodată tendințele către o viață românească neatârnată nu se puteau manifesta mai cu ușurință. Decât, tot atât de ușor cum puteau începe, tot atât de ușor puteau fi reprimite. Căci sistemul de succesiune la domnie permitea o stare de uzurpări cronice de tronuri. Și tendințele de unitate erau spurberate chiar fără intervenția directă a turcului.

A IV-a perioadă este aceea a României moderne, a «înfăptuirii succesive a unității naționale politice», epocă ce debutează cu revoluția lui Tudor.

Cartea Părintelui Lupaș, are multe calități. Mai întâi ca formă exterioară e plăcută. Tipar bun, hârtie bună, cartonaj solid. Ca redactare regăsim stilul limpede și pitoresc al Profesorului dela Cluj, asupra căruia am atras totdeauna atenția. În ce privește calitățile de fond, constatăm

o mare preocupare de împărțire logică a materiei, de proporționare a locului dat evenimentelor potrivit importanței lor generale în dezvoltarea istorică și socială a poporului român. Pe de altă parte o preocupare de a generaliza puțin, de a ajunge la concluziuni sociologice. Preocupare nu foarte accentuată — poate că nici n'ar fi fost bine într'un manual de școală — totuși sensibilă...

Părintele Lupaș are un mare talent de împărțire riguros logică a materiei. Li lipsește poate talentul detaliului anecdotic, pe care îl găsim în manualul dlui Floru.

Dar să revenim la conținutul cărții părintelui Lupaș. D-sa a văzut că evenimentul care determină toată specialitatea dezvoltării noastre naționale, a fost căderea sub Turci (este și ideea fecund exploatată, a dlui Filitti). În special dela o vreme când orice speranță de câștigare a independenței față de poartă s'a văzut că trebuie abandonată. Momentul când — ca să întrebuițăm expresia dlui Filitti, am început a fi «incercuși de Turci, acest moment nu se

poate fixa la o dată precisă. Se poate dar spune că se cuprinde între Mohaci și asediul Vienei, mai aproape de primul decât de cel de al doilea eveniment. Așa că părintele Lupaș procedează, cred, exact, făcând să înceapă a treia perioadă a istoriei Românilor cam dela Mihai Viteazul.

Termin atrăgând atențiunea asupra unei alte calități a cărții părintelui Lupaș. Aici, ca și în celelalte lucrări ale dsale, îl vedem reușind în sforțarea de a ne prezenta de front și solidar câteși trele principatele locuite de Români.

Deasemeni, excelentă ideea de a pune o sumară bibliografie la finele fiecărui capitol mai important.

D. I. Suchianu.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebre

pentru cor de bărbați, de:

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

Un început...

*Un început de răzvrătire,
În fundul inimii trudite,
M'a dus aseară pe cărarea
Unel grădini părăginite.*

*Cum hoindăream cu ochi de pară
Robiți de largul depărtării,
Nevoile-mi nelămurite
Roteau pe marginea cărării.*

*Și din adânc de vremuri moarte,
Un stol de gânduri n'nterupte
Mi-au răsărit, întrebătoare,
În pragul minții sbucumate.*

*— În pacea binecuvântată
A înserării liniștite
Am căutat o mângâiere,
Un razim inimii trudite.*

*Dar... n'am aflat și multă vreme
Am stat în marginea cărării,
Pe-o bancă tristă, solitară,
Privind în vagul înserării.*

VASILE STOICANEA.

primilor creștini. Ei au viață». «Căci viața s'a arătat și noi o mărturisim și propoveduim viața de veci care era la Tatăl și care s'a arătat. De aci izvoresc aceste tonuri de încredere de biruință asupra morții, de așteptare plină de bucurie. Totul izvoarește din credința concretă în Invierea Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos». (Arseniev «Bis. Răs». Pag. 32).

Creștinii de pe timpul apostolilor se simțeau toți ca membri vii ai unui și aceluiaș organism plin de viață neperitoare. Nu este ceva întâmplător faptul, că sfântul apostol Pavel când descrie ființa bisericii, nu află tablou mai potrivit ca acela al trupului omenesc. Noi purtăm tabloul cel mai fidel și cel mai ușor de înțeles, tabloul desăvârșit al unei societăți ideale, acest tablou este însuș corpul nostru. Trupul nostru formează cea mai intuitivă predică, cea mai minunată simbolizare a ideii sociale.

Variația extraordinară în formă și structura singuraticilor mădulări interne și externe, funcțiunea minunată a acestora ne vorbește despre belșugul și marea variație a vieții. Și totuș în toate părțile unui trup pulzează numai o singură viață.

Acest adevăr s'a dovedit în sânul comunității primilor creștini. Cele mai mari contraste de natură socială, culturală, națională, ba chiar și cele de rasă, le vedem contopindu-se, nivelându-se în biserica din veacul apostolic. În comunitatea creștină aflăm împreună de ex. evrei și greci, câtă vreme știm bine ce munți de divergențe se înalță între aceste două neamuri. Acolo sunt «frați în Domnul», boeri și robi, cu tot disprețul care exista atunci față de pătura socială a

scivilor. Iar dacă ne gândim că în fața lui Dumnezeu nu se mai face deosebire între bărbat și între femei, efectul de mare valoare socială a învățaturii lui Hristos unde l-am putea observa mai bine ca în domeniul de apreciere a femeii. De aceea poate spune cu drept cuvânt apostolul neamurilor: «Pentru că printr'un Duh noi toți într'un trup ne-am botezat or iudei, or elini, or robi, or cei slobozi; și toți într'un duh ne-am adăpat. Că și trupul nu este un mădular, ci multe». (I. Cor. XII. 13—14). Iar în epistola sa către Galateni zice: «Nu este iudeu, nici elin, nu este rob, nici slobod, nu este parte bărbătească nici femeiască; voi toți unul sânteți întru Hristos Isus». (Gal. III, v. 28).

În biserica ortodoxă credința în Hristos, celce a înviat din morți și bucuria învierii, este vie. Credinciosul ortodox este conștient că el și azi este membru viu al comunității întemeiate înaintea aceasta cu două mii de ani, că el este mădular viu al organismului mistic care a luat ființă acum 2000 de ani.

Dr. N. Terchilă.

Pentru corurile bisericesti. În proiectul de buget pe 1930, al ministerului instrucțiunii și cultelor, s'a suprimat subvenția — deși nelămurită — pentru plata corurilor bisericesti din capitală, sub cuvânt că aceste coruri ar fi — lux. Preoțimea din capitală a prezentat în 10 l. c., dlui ministru, un memoriu, unde se arată că: «Desființarea corurilor aduce desorganizarea serviciului divin în cele 30 de biserici din Capitală. Corurile pentru serviciul religios nu sânt un lux, ci o necesitate de a face serviciul mai pompos și mai atrăgător. La bisericile unde corurile funcționează de zeci de ani, nici nu se poate concepe serviciu religios de Duminică și sărbătoarea fără cor. Subvenția era destul de nelămurită.

nezeu își pune mâna pe capul celui ce se căiește sincer de păcatele sale și rostește asupra lui cuvântul fericiților, pe care l-a exprimat de multe ori în umblarea Sa pământescă: *Mergi în pace și nu mai păcătu!*; — în cel mai sfânt Sacrament, în *euharistie*, pe Sine se dă oamenilor flă-mânzi și însetoși de pâinea și de băutura de viață dătătoare, ca să poată astâmpăra foamea și setea lor; — în Sacramentul *canoniei* se împletește și mâna Lui în mâinile mirelui și miresei, ca lângă dâșii să poată fi pe timp de fericire și de suferință; — în Sacramentul *preoției* își pune mâna binecuvântător pe capul clericului, pe care îl promovează în seria urmașilor lui Hristos, în serviciul lui Dumnezeu; — în Sacramentul *maslului* pășește înaintea bolnavului să deschidă pe seama lui strălucirea luminii eterne.

Sfintele Taine sânt mai mult decât un tablou simbolic. Ele formează proba elocventă a credinței noastre. Ele exercită înrăurire în sufletele noastre, ca și când ar stă în fața noastră Mântuitorul Isus, ca: dătător de viață, ajutător, iertător al păcate-

Și va fi îndreptățită această socotină, când din bugetul Cultelor se constată, că dela celelalte confesiuni, dacă nu s'a mai adăogat sume, nu s'a tăiat însă nimic din ceiace a fost prevăzută în anul trecut. Ar fi atâtea motive de agitație pe această chestiune. Noi, preoții ortodoxi însă, sântem oameni pașnici și nu urmărim să facem greutăți conducătorilor țării. Nu putem însă abandona interesele bisericii până acolo încât să lăsăm să se desorganizeze chiar serviciul bisericesc mai ales aici, în capitala țării, unde bisericilor minoritare li se pun la dispozițiune sume suficiente, ca ele să facă un serviciu atât de pompos, încât să întrecă pompa serviciilor religioase din bisericile noastre frunțate ortodoxe».

INFORMAȚIUNI

Românizare? Episcopia reformată ardeleană se jăluiește către prefectul județului Cluj, că autoritățile noastre civile românizează numele credincioșilor reformați, pricinuindu-le astfel confuzii și neînțelegeri. Notarii județului și alți funcționari protestează împotriva acuzației bisericii reformate precizând că schimbarea numelui de familie era vechi obicei al autorităților *ungurești*. — Credem și noi că învinuirea episcopiei reformate din Ardeal e nedreaptă și lipsită de temei.

Alegerile pentru consiliile județene au fost fixate pentru întreaga țară la 5 Februar a. c. Alegerile pentru consilii în comunele rurale compuse dintr'un singur sat, în comunele sub-urbane, în sate și unitățile administrative cu consilii au fost fixate în zilele de 9, 10, 11, 12, 16, 17, 18, 19, 23, 24, 25 și 26 Februar și 2, 3 și 4 Martie. În comunele rurale, compuse din mai multe sate, alegerile au fost fixate în zilele de 8, 9, 10, 11 și 12 Martie. Alegerile pentru consiliile comunale ale municipiilor au fost fixate pentru ziua de 16 Martie.

Conducerea secției de învățământ, la serviciul școlar al directoratului regional din Cluj, se încredințează dlui: *C. Iencică* la secția învățământului primar, *Tr. Gherman* la secția

învăț. secundar normal și seminarial, *Silviu Teosu* la secția culte, arte și învățământul confesional și particular.

Nașteri în 1929. În toată țara noastră s'au născut în anul trecut 826 mii copii; dintre aceștia 536 mii, în vechiul regat, 159 mii în Ardeal, 104 mii în Basarabia, 27 mii în Bucovina. Cei mai puțini copii s'au născut în Bănăt.

Adunarea generală a comitelului școlar, al Școlii «Andrei Șaguna» din Sibiu, este convocată pe Duminică, 26 Ianuar 1930 ora 11 a. m. în sala de festivități a școlii, pentru cenzurarea bugetului și a contului de gestiune. Intrucât nu s'ar întruni numărul necesar de membri, adunarea generală se va ținea Duminică în 2 Februar 1930, ora 11 a. m.

Prelungirea contractelor de închiriere. Dl Gr. Iunian, ministrul justiției, va prezenta parlamentului un proiect de lege pentru prelungirea contractelor de închiriere. Prelungirea va fi acordată numai funcționarilor publici și chiriașilor nevoiași.

Vor înțelege? Cu ocazia unei serbări ținute de curând în orașul Satu-mare, dl director de liceu, Eugen Seleș, greco-catolic, a ținut o cuvântare, zicând: «*Destul ne a ținut despărțit vltregia secolelor, destul un dușman hain* (Habsburgii romano-catolici și susținătorii lor?), *în anumite momente divizându-ne, ne-a robit: să ne luminăm mințile și să observăm ce mari greșeli comitem, când înaintea unității noastre sufletești, de popor cu aceeaș origine, punem confesiunea*. — Monitorul dela Btaș și suratele sale vor înțelege oare admoniția dela Satu mare, spusă de un bărbat al bisericii lor?

Minunată lege au ticluit sovietele Rusiei: un muncitor adevărat nu poate fi adus înaintea judecătoriei, dacă a furat un obiect de valoare sub 15 ruble. Muncitorii caută, pe baza legii (!) să înstrăineze din ateliere diferite obiecte mai ieftine de 15 ruble.

Pentru preoțime. Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenți, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la Librăria Arhidiecezană, Sibiu, cum se poate vedea din anunțul publicat în acest număr. Doritorii sânt invitați a se adresa cu încredere și cât mai curând către Librăria noastră.

Sfintele Taine

Celce vrea să înțeleagă deplin influența minunată a tainelor sfinte, acela trebuie să se întoarcă cu duhul până la moartea Mântuitorului. Căci moartea Lui a devenit viața noastră.

Ce înseamnă cuvintele: Moartea Lui a devenit viața noastră? Înseamnă, că din atingerea personală a Mântuitorului răstignit pe cruce se varsă în sufletul nostru energiile vieții.

Întrebarea e: Cum poate vărsa Hristos în sufletul nostru energiile vieții, după ce nu putem să fim cu El în contact nemijlocit și personal?

O săvârșește aceasta prin cele 7 Taine. Prin taine sântem în contact real și personal cu Domnul. Mâna Sa binecuvântătoare o pune pe capul nostru în fiecare Sacrament și varsă în noi misterioase energii de viață. În *botez* mâna Mântuitorului vine în ajutorul copilului nou-născut și spală de pe sufletul lui totul, ce în acela a fost urât; — în *mir* Mântuitorul se apropie de copilășul-om, în care se însenină pentru întâia oară viața morală; — în *podărnica* Fiul lui Dum-

nezeu își pune mâna pe capul celui ce se căiește sincer de păcatele sale și rostește asupra lui cuvântul fericiților, pe care l-a exprimat de multe ori în umblarea Sa pământescă: *Mergi în pace și nu mai păcătu!*; — în cel mai sfânt Sacrament, în *euharistie*, pe Sine se dă oamenilor flă-mânzi și însetoși de pâinea și de băutura de viață dătătoare, ca să poată astâmpăra foamea și setea lor; — în Sacramentul *canoniei* se împletește și mâna Lui în mâinile mirelui și miresei, ca lângă dâșii să poată fi pe timp de fericire și de suferință; — în Sacramentul *preoției* își pune mâna binecuvântător pe capul clericului, pe care îl promovează în seria urmașilor lui Hristos, în serviciul lui Dumnezeu; — în Sacramentul *maslului* pășește înaintea bolnavului să deschidă pe seama lui strălucirea luminii eterne.

lor, împreună al inimilor, trimițător al Apostolilor, și biruitor al morții... Curente misterioase ale vieții izbucnesc din inima Mântuitorului și se varsă în sufletele noastre prin sf. Taine din inima aceea, care s'a sbătut în moarte pe crucea Golgotei, dar care stă deschisă pe seama fiecărui venitor în lume prin sacrificiul de cruce al altarului.

Sânt indivizi rătăciți cari zic că învățătura ortodoxă despre sf. Taine seamănă a scamatorie spirituală, și că preotul înzestrat cu puterea făcătoare de minuni a potestății sale clericale vrea să exercite influență asupra dumnezeirii cu mijloace externe, ear conținutul etic al aceleia nu e luat în seamă.

Răspund rătăciților: Nu omul exercită influență asupra lui Dumnezeu, ci invers: puterea lui Dumnezeu acționează în sufletul omenesc. Ear forțele vieții morale se comunică sufletului omenesc, când în acest suflet există capacitatea aceea de primire care activează împreună cu grația sacramentală.

Preotul, administrator al sf. taine, nu se laudă cu puteri făcătoare de minuni. El servește lui Dumnezeu, de care, prin străduințele noastre morale, ne putem apropia.

Dumnezeu se apleacă spre noi prin grațiile Sale pe care ni le întinde cu mâinile Fiului Său, — Dumnezeu devenit Om. Le întinde prin mâinile preoților, care împart acele grații, ce le dăruiește Dumnezeu oamenilor în Tainele Sale sfinte.

Pr. Cpt. Dr. *Potcaș Teodor*
Confesorul Garnizoanei Oradea.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor Dr. **VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400.—. La comanda se alătură Lei 20.— pentru spese poștale.

Nr. 7/930.

(3) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de *vințel* și a postului de *ajutor de vințel* la via de circa 7 jug. a Fundațiunii Culturale Dr. Ioan Mihaela dela Băcaint, gara Sibot, jud. Hunedoara, se publică concurs.

Dela reflectanți se cere să fie cetățeni români, de religie ortodoxă și să aibă practică de cel puțin 5 ani în ale viticulturii.

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sânt: locuință în natură, lemne de foc din pădurea Fundațiunii și salariu după învoială.

Cererile de concurs timbrate se vor înainta până la 15 Februar a. c. la adresa *Fundațiunii Culturale Dr. Ioan Mihaela în Sibiu, Str. Mitropoliei 32*, însoțite de următoarele acte:

1. Act de botez,
2. Certificat de cetățenie,
3. Certificat despre școlile cercetate,
4. Certificat de moralitate,
5. Certificat de serviciu,
6. Alte acte recomandatoare.

În cerere se vor arăta condițiile și pretenziunile de angajare.

P. C. preoți sunt rugați a atrage atențiunea celor interesați asupra acestui concurs.

Sibiu, la 10 Ianuar 1930.

Eforia Fundațiunii Culturale
Dr. Ioan Mihaela.

Nr. 328/929

(151) 3—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei de cl. III a Baștea, cu filia Holdea, din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dotației dela stat conform coalei B.
2. Sesie parohială de 9 jug. cad., fânaș și arătură.
3. Birul parohial obișnuit în bucate, de fiecare casă o măsură de porumb.
4. Venitele stolare, statorite și aprobate pentru toate parohiile din protopopiat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ort.-rom. din Dobra, iar concurenții se vor prezenta în o Duminecă sau sărbătoare spre a fi cunoscuți de enoriași.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc ținută la 17 Decembrie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 14/930.

(2) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. a II-a Aracl (Arpătac) cu filia Ariujd, protopopiatul Sf. Gheorghe, județul Treiscaune, se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salariu dela stat.
2. Casă parohială cu supraedificate în stare bună.
3. Lemne de foc 4 stânjini, — netăiate, în pădure.
4. Sesie parohială: 22¹/₂ jugăre în materă; până la prefacerea ei în materă, în filia Ariujd: 14 jugăre.
5. Simbrie preotească dela credincioșii din materă câte 1 (una) ferdelă porumb dela fiecare familie (circa 150 ferdele).
6. Stola, ce se va stabili în comun acord de consiliul parohial și noul ales.

Cererile de concurs, provăzute cu documentele necesare, se vor înainta în termenul indicat oficiului protopopesc din Sf. Gheorghe, județul Treiscaune, iar candidații se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică în parohie spre a fi cunoscuți de credincioșii din materă și filie, spre a celebra, respective a cânta sau cuvânta.

Oficiul protopopesc ortodox român din Sf. Gheorghe în înțelegere cu consiliul parohial.

Sf. Gheorghe, 2 Ianuar 1930.

Aurel Nistor
protopop.

Nr. 546/1929

(150) 3—3

Publicațiune de licitație

Consiliul din Moeciul de sus, protopopiatul Bran, județul Brașov, pe baza concesiunii date de Prea Veneratul consiliu arhiepiscopesc dto 21 Septembrie a. c. Nr. 7521 dă în lucrare pe calea licitațiunii publice minuende, zidirea turnului bisericii ortodoxe de acolo.

Planul și devizul se pot vedea la oficiul parohial din Moeciul de sus.

Prețul strigării este 150.000 Lei. Licitanții au a depune vadiu de 10% dela prețul strigării, în bani gata, sau în hârtii de valoare acceptabile, cari se vor reține ca garanție până după colaudare.

Licitația se va ținea Miercuri în 22 Ianuarie 1930, în casa culturală din Bran.

Moeciul de sus, la 16 Decembrie 1929.

Preot Petre Mureșan
președintele comitetului parohial
George Babeș adm. protopopesc
Ioachim Popoiu epitrop

Nr. 1244/929.

(1) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului sistemizat de capelan protopopesc din parohia de cl. I-a Agnita, prin aceasta se publică de nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salariul cu întregire dela stat, conform celor fasonate în coala B.
2. Jumătate din venitul sesiunii parohiale, care de prezent este de 35 jug.
3. Jumătate din toate venitele stolare din parohie precum și din ferdelile de porumb dela cca 200—220 familii.
4. 6 stg. lemne de foc din pădurea comunei politice.
5. Locuință corespunzătoare.

Capelanul e îndatorat a face și pe secretarul oficiului protopopesc, fără altă remunerație până când acest post de secretar va fi sistemizat și dotat dela stat.

Reflectanții la acest post sânt poftiți să-și trimită cererile, provăzute cu documentele necesare, în termenul deschis subsemnatului oficiu protopopesc și se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Agnita, la 16 Decembrie 1929.

Emil Păcală
protopop.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament“

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sântului Sinod în 1914, cari texte, pentru că să fie cât mai accesibile la înțelegerea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55.—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

A APĂRUT

BISERICA ÎMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30.— + spese Lei 5.—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

A apărut în ediție nouă și se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică**Liturgia bisericii ortodoxe**

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici

fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuți

Prelucrate, completate și editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavski

și acum din nou editate și completate

de

Dr. în teologie și filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciucarhiepiscop și mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Prețul Lei 650.—, plus spese poștale Lei 30.—

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de E. HODOȘ. Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

In atențiunea Onoratei Preoțimi!

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, au sosit

Stofe speciale pentru Reverenți

On. Preoțime este rugată, în interesul propriu, a nu comanda stofe sau reverenți în altă parte, până nu se va convinge despre calitatea și prețul acestor stofe.